

ELŐFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDÉKEN	
Egy évre	180 Lei.
Fél évre	90 Lei.
Egy negyed évre	45 Lei.
Egy óra	15 Lei.

Hirdetések
árasabás szerinti.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesülé-
vasutak palotájában.

TELEFON-SZÁM: 337.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Vállalat

Bulvardul Regela Ferdin-
and I. (József tőh.-ut) 72.

TELEFON-SZÁM: 191.

Arad, 1921.

Főszerkesztő
Stauber József.

Péntek, június 3.

Új pénzügyi törvény.

(Változások a pénzügyi adminisztrációban.)

CLUJ. (Kolozsvár.) Dr. Munteana volt pénzügyi államtitkár huzamos időt töltött Bucarestben és mint a pénzügyi adminisztráció egyik igen alapos ismerője, fontos tanácskozásokat folytatott vezető pénzügyi szakemberekkel. Tanácskozásai, bár azok nem bírnak hivatalos jelleggel, mégis közelről érdekelnek, mert a pénzügyi közigazgatás újabb átesoportosításáról szenzációs ténybeli adatokat mondott el.

— Titulescu pénzügyminiszterrel — mondotta Munteanu — több ízben tárgyaltam. A tárgyalások során kiderült, hogy az egységesítés politikáját tévesen hajtották végre, aminek máris megvan a pozitív eredménye. Manóila pénzügyi vezérigazgató, aki az egységesítést végrehajtotta, a kormány bizalmát elveszítette és helyébe Arzenovici volt aradi pénzügyigazgatót nevezték ki az erdélyi pénzügyi adminisztráció élére. A pénzügyi kormányzatban kiálakult az a nézet, hogy az unifikálás parlamenti szankcionálásáig vissza kell állítani a régi adminisztrációt.

— Különböztetve pénzügyi miniszter új adótörvénye rövidesen törvényerőre emelkedik és azután a pénzügyminiszterium egy új pénzügyi újjászervezési tervezetet fog kidolgozni, amelyben a pénzügyi decentralizáció elve diadalmasodik, a pénzügyigazgatóságok visszanyerik régi hatáskörüket, visszaállítják az adóhivatalokat, számvevőségeket s a régi állami számvitelt.

A vörös hadsereg bomlása.

Bécs. Az ukránai sajtószolgálat jelenti, amikor az orosz vörös hadsereg külső frontjának egysége a lázadások miatt megbomlott, a bolsevikiek hatalmas csapattesteket dobtak előre a lázadók leverésére. Azt lehet mondani, hogy a lázadások területén minden kerületre 30 ezer vörös katonát juttat, de ezenkívül vannak még apróbb csapattestek is más elmozdítások alatt, amelyeknek mindig külön meghatározott céljaik vannak. A vörös hadsereg ruházata rossz, de a felfegyverzésük kitűnő. Élelem dolgában szűken állanak. A sok propaganda dacára is a hangulat nyomott. A parasztok elkeseredettségét hatalmas terrorral nyomják el a hivatásos katonák.

Averescu a magyarság szervezkedéséről.

(Groza Péter erdélyi miniszter körútja.)

CLUJ. (Kolozsvár.) Groza Péter erdélyi miniszter tegnap délelőtt 11 órakor érkezett Clujra (Kolozsvárra.) Ez az első állomása annak a nagy körútnak, amit Groza miniszter tervbe vett, hogy Erdély adminisztrációját megismerhesse s összeköttetésbe lépjen a kisebbségek vezetőivel. Groza minisztert a politikai testületek képviselői fogadták. Az állomásról egyenesen az elnökségre hajtatott, hol az államtitkárokkal tartott konferenciát. Délután 5 órakor az összes állami hivatalok főnökeit fogadta kihallgatáson. Groza miniszter csütörtökön délelőtt 9—12 óráig általános kihallgatást adott. Pénteken délelőtt újabb kihallgatást ad Groza miniszter, de ezúttal csak azokat hallgatja meg, akiket ő hív meg. Egy Groza-miniszter környezetéhez közelálló személyiség kijelentette, hogy Groza miniszter működési köre mindeddig még nincs szabályozva. Jelenleg még Popovici-Tasca kisebbségi államtitkár látja el az összes erdélyi ügyeket, de nemso-

kára az összes erdélyi ügyek Groza miniszter részévé fognak tartozni. Kijelentette, hogy az erdélyi miniszter nemsokára megkezdte erdélyi körútját. Az erdélyi miniszter útjában mindenütt magához fogja kéretni a nemzeti kisebbségek vezetőit, meghallgatja és jegyzőkönyvbe foglalja sérelmeiket, panaszait s erről jelentést fog tenni a kormánynak, megjelölve egyúttal az orvoslás módjait is.

Hivatalos körök különben már régen várják a magyarság aktivizálását. Nagyon érdekes nyilatkozatot tett ebben az irányban Averescu miniszterelnök, aki kijelentette Manóila pénzügyi államtitkárnak, hogy elérkezettnek látja már az időt arra, hogy a magyarság megkezdje a politikai aktivizálását és megalakítsa szervezeteit és pedig nem pártpolitikai, hanem kisebbségi alapon, nem az egyes politikai frakciókhoz való csatlakozással, hanem kizárólag a magyarság érdekeinek megfelelő tömörítéssel.

Villamos világítás a Hegyalján.

(Motoros járatok Ujaradra és Lippára. — A Hegyaljai Villamos új vezérigazgatójának nyilatkozata.)

Az Aradhegyaljai Villamos Vasut az elmúlt év végén tudvalevőleg az aradi és a dévai villanytelepekkel együtt átment a Bucaresti Villamoströszt tulajdonába, amely Goldot nevezte ki az Aradhegyaljai Villamosvasut vezérigazgatójává. Az Aradi Közlöny munkatársa ma felkereste Gold vezérigazgatót, aki Matescuval, a bucaresti villamoströszt delegált igazgatójával az Aradhegyaljai Villamos Vasut élén áll és kérdést intézett hozzá az Aradhegyaljai Vasut körüli állapotokról, az új vezérigazgató programjáról és későbbi terveiről. Gold vezérigazgató készséggel állott rendelkezésünkre.

— A Hegyaljai Villamos Vasut igazgatását átvéve általában olyan helyzettel találtam magam szemben, mondotta, amilyennek még Bucarestben körvonalaztam ezt. Normális személyforgalom, amely a horribilis pénzeket felemészítő üzemköltségeket sem fedezi mindig úgy, hogy a Hegyaljai Vasut bizony sokszor súlyos anyagi problémák előtt áll. A teherszállítás pedig, amely már évek óta a

legminimálisabb keretek között mozog, az utóbbi időben a belföldi kereskedelem egyre fokozódó nagy pangása mellett szinte a lassu kimúlás jellegét hordja magán. Mindezek dacára a vasut szép üzemmel dolgozik s a magas üzem költségek ellenére a Hegyaljai Villamos Vasut menetdíjtelef az erdélyi magánvasutakéhoz viszonyítva szembetűnően alacsonyak. Hibás telep, vagy vonat nálunk nem létezik: igaz, hogy állandóan folyamatban vannak a kisebb-nagyobb vonaljavítások. Éppen a napokban pótoltuk, ugyászólván új teleppel gyoroki állomásunkat. A villamoströszt alelnöke Stetanescu, a Banca Romuneasca vezérigazgatója a napokban Aradon volt látogatást tett nálunk Radnái és Pankotái és a legteljesebb elismerését fejezte ki az Aradhegyaljai Vasut vonalain tapasztaltak felett.

— Az Aradhegyaljai Villamos Vasut már a közeljövőben régi és nagyszabású tervet valósít meg. A villamosvasut huzalait ugyanis a szakembereink által már elkészített tervezetek és a

meglévő pontos adatok alapján a fővonalainktól Ujaradra és Lippára is ki fogjuk terjeszteni úgy, hogy rövid időn belül ott is közlekedni fog a villamosvasut. Mődomban van ezenkívül még a másik nagy koncepcióju tervünkről is beszámolni, amellyel már a legkomolyabb formák között foglalkozott a bucarestii villamosági tröszt vezérképvelete. Nevezetesen, hogy az Aradhegyaljai hatáskörébe tartozó területek községeiben, amelyeket jelenleg érint a motoros, be fogják vezetni a villamosvilágítást. Az ehhez szükséges nagymennyiségű áramot az aradi villanytelep fogja szolgáltatni, míg az áramot a községekbe a mi huzalaink vezetnek. Ez azonban már csak a későbbi idők programja lesz!

Arad eladja felesleges búzáját.

Arad város, mely sokáig liszthiánnyal küzdött, ma abban a szerencsés helyzetben van, hogy az új termés nemcsak bőven látáhatja el az ellátatlanokat, hanem még kétszáz vagon felesleges is van, ami nagy kincs egy oly város részére, ahol 200 percent a pótdadó. A város vezetősége azon gondolkodott, hogy mit kezdjen a lisztfelesleggel? Végül is az a szerencsés ötlet merült fel, hogy a lisztet értékesíteni kell. A város vezetősége a külügyminiszterium útján felajánlotta a kétszáz vagon lisztet Magyarországnak, Jugoszláviának és Ausztriának. — A beérkező ajánlatok felett a közéletmezési bizottság fog határozni és annak az államnak adja el a város lisztjét, amely legjobban megfizeti. Bizonyos, hogy mind a négy állam ajánlatot fog tenni, mert egyik sem rendelkezik valami sok liszttel.

Kevesebb lesz a bérkocsi.

Az elmúlt héten Arad város tanácsa elhatározta, hogy a bérkocsik számát redukálni fogja. Most arról értesülünk, hogy az új bérkocsiszámok tulajdonosai ezt a határozatot a napokban megfellebbezték. Álláspontjukat az al indokolják, hogy a város bérkocsiallómanya egyáltalában nem nagyobb azoknak a bérkocsiknak a számánál, amelyek felett a többi erdélyi városok rendelkeznek. Még ennyi bérkocsi mellett is gyakran előfordul, hogy az utazó közönség a pályaudvaron nem képes bérkocsit kapni s hogyha még a jelenlegi kevés bérkocsik számát is redukálná a tanács, akkor éppenséggel sehol sem lehetne

Bérkocsit kapni. Értésülésünk szerint, amíg a városi tanács végleg el nem intézi az ügyet, a bérkocsik továbbra is a jelenlegi létszámban maradnak meg.

Hegedűs Lóránt

a magyar pénz ingadozásáról.

BUDAPEST. A magyar nemzetgyűlés mai ülésén Rassay Károly szóvátette a bécsi követségen a kommün által biztonságba helyeztet milliók ügyét és sürgette a hivatalos elszámolást. Ezután Hegedűs Lóránt pénzügyminiszter szólalt fel és nyilatkozott a magyar korona legutóbbi áreséséről. A magyar valuta azért ingadozik, mondotta, mert azok a gyengébb kezek, amelyek a külföldön a magyar koronát tartották, kiléptek a spekulációból. Ez a körülmény is mutatja azt, hogy ő tisztá kézzel intézi a valutakérdést és egyáltalán nem avatkozik bele mesterségesen, hogy a zürichi piacon a magyar korona árfolyama emelkedjék. A magyar korona belső értéke állandóan növekszik és ezért nem szabad hirtelen javulást keresztiüerőszakolni. Kijelentette még, hogy a jövő héten a száz koronások becserélésére kerül a sor és hogy július 1-én az önműlő jegybank megkezdheti működését. Végül ama meggyőződését fejezte ki, hogyha a külföld megismeri Magyarország pénzügyi helyzetét, akkor a magyar valuta is fokozatosan tovább fog javulni.

.....

A város kertészete.

(A jövő héten már árusítanak a piacon.)

A városi kertészet az előző években sokat szenvedett a változott viszonyok miatt. De ma már teljesen modernül rendezték be: a Libás-dűlőben levő 28 katasztrális hold területet holgár rendszerű kúttakkal látták el. Itt nagymennyiségű zöldségféléket termelnek. Itt vetették el a Pupa Livius által adományozott burgonyát, amelyet a tél folyamán osztanak szét a szegények között. A kertészet másik része tíz katasztrális hold területű, az a Nagylegő-dűlőn van. Itt dió-, akác- és eperfa iskola van. A telep nagy része szikes terület, de trágyázással sikerült már jó termőfölddé alakítani. A városi kertészet termékeit a jövő héttől kezdve a Piata Jancu Avramon (Szabadság téren) levő hatósági sátorban fogják árusítani. A virágkerteszet is nagyon kifejlődött az utóbbi időben úgy, hogy az alsótemetőben levő sirokat a városi kertészet vette gondozás alá. A városi kertészet nagy eredményeket ért már el olcsó áraival, amelyekkel szabályozta és leszállította a piaci árusok túl magas árait.

Nyomorognak az Aradon rekedt repatriáltak

Megirtuk, hogy a legutóbb Erdélyből Magyarországra repatriáltakat a magyar hatóságok nem vették át a határon, mert a román hatóságok nem hajlandók átvenni az Erdélyben született és Magyarországból evakuáltakat. Az Erdélyből repatriáltak nagyrésze körülbelül három hét óta waggonokban lakik a sofronyai és az aradi vasuti állomásokon. Sofronyán körülbelül 20—23, Aradon pedig 35—40 repatriált család tartózkodik, majdnem mindegyik családban négy-öt gyermek van. Az itt rekedt repatriáltak tulnyomó része szegény vasutas, akik a három heti kényszer-vesteglés alatt teljesen kifogytak a magukkal hozott élelmiszerekből, holmijaik nagyrészt eladták, hogy gyermekeiket táplálhassák. Most már oly nagy nyomor uralkodik a székelyföldi és hunyadmegyei szegény családok között, hogy a repatriáltak kénytelenek Arad város humanusan gondolkozó és mindig segíteni kész közönségéhez fordulni. A repatriáltak egy kis küldöttsége ma megjelent szerkesztőségünkben és elpanaszolta a szerencsétlen emberek sármalyos helyzetét, amelyen Arad város közönségének okvetlenül segítenie kell. Egyszer már megmutatta a város közönsége, amikor a timisoarai (temesvári) színtársulat vesztegetett Sofronyán hogy nem hagyja cserben a nyomorgókat. Hisszük és reméljük, hogy nem végzünk felesleges munkát, amikor felszólítjuk a város lakosságát, hogy élelmiszerekkel és pénzbeli adományokkal támogassa a jelenleg hazátlanul nyomorban szenvedő repatriáltakat. Az adományokat Cse-rey Sándor volt csikszeredai államfőnök vesz át az aradi vasutállomás VI. raktárleadási vágányán a 3261 számú vasuti kocsiban. Az adományokat a repatriáltak sorából megalakított bizottság fogja szétosztani a nyomorgók között.

Más város miatt emelték Aradon az adókat.

A harmadosztályu kereseti adó elleni felszólamlásokat a dr. Jancu Cornél elnöklété alatt működő felszólamlási bizottság egy hónapi munka után nemrég intézte el. Az elsőfoku kivetés ellen a négyezer megadóztatott közül hétszáz-an maguk nyujtottak be fellebbezést, háromszáz esetben pedig maga a kinestár fellebbezte meg a kivetést. A felszólamlási bizottság abból az alapelvből indult ki, hogy az elsőfoku kivetésnél történt kirozó ellentéteket elsimítsa, a túlzottan fejemelt adótételeket, amennyire lehet, leszállítsa, viszont azoknak a harmadosztályu kereseti adóját, akiket a kivető bizottság nem a kereseti tényeknek megfelelően állapította meg, a méltányosság és igazság alapján fellebbez. Illetékes helyen ma elmondották munkatársunknak, hogy a felszólamlási bizottság az ügyvédek és orvosok adóját nagymértékben leszállította, mert meggyőződött arról, hogy az elsőfoku kivetés nem történt a kereseti viszonyoknak megfelelően. Viszont több aradi nagykereskedő adóját

az eredetileg kivetett összegnél jóval magasabban állapította meg, abból a szempontból indulva ki, hogy az illetők jövedelme sokkal nagyobb, semhogy el ne bírnák a felemelt adótételeket. Információnk szerint a felszólamlási bizottság egy idegen város intervenciójára emelte fel az aradi polgárok harmadosztályu kereseti adóját. Timisoaran (Temesvárott) ugyanis lényegesen magasabb adóval sújtották a nem fixjövedelemmel bíró polgárokat, s amikor odaát megtudták, hogy Aradon sokkal méltányosabban jártak el, nem arra indult meg a mozgalom, hogy a timisoarai (temesvári) polgárok adóját leszállítsák, hanem azért indítottak akciót, hogy az aradiak adóját felemeljék. Ugylátszik, hogy ez az akció eredménnyel is járt, mert mint illetékes helyen nekünk kijelentették, a felszólamlási bizottság a timisoarai (temesvári) intervenció folyamánaként volt kénytelen nagyobb adóval sújtani több aradi adófizető polgárt, mint ahogy eredetileg az elsőfoku bizottság elhatározta.

Adás perlekedés

egy putri miatt.

Dumbra Ádám cigánynak a város tulajdonát képező külsötelen egy putrija volt. Dumbra Ádám a háboru folyamán, talán 1918-ban meghalt. Özvegye az épületet eladta Felföldi Sándor bérkocsisnak 4100 koronáért. Az adás-vétel annakidején a városi tanács jóváhagyta. Később 1920-ban Felföldi Sándor eladta a putrit egy Kovács József nevű cigánynak, de most már nagy haszonnal: 14.000 leierért. Kovács József az újabb adás-vétel jóváhagyását kérte a városi tanácstól. A tanács már megadta jóváhagyását, amikor az adás-vétel elé nem várt akadályok gördültek. Az emlékezetes tanácsülésen megjelent Herducz Illés cigány. Izgatott

arccal a tanácstagok közé rohangolt és elpanaszolta, hogy Dumbra Ádáméknak nem volt joga eladni a kérdéses putrit Felföldinek, mert azt Dumbra Ádám a halála előtt neki átadta. Kérte tehát a tanácsot, hogy az adás-vételi szerződést ne hagyja érvényesülé. Miután a városi tanács megállapította, hogy az épület Dumbra Ádáméknak odaajándékozta Herducz Illésnek, aki ezt írásbelileg is bizonyítani tudja, nem hagyta jóvá a Felföldi és Kovács József között kötött szerződést és Felföldit perre utasította Herducz Illéssel szemben. Ez ügyben most a legnagyobb vehemenciával folyik a per, amelynek az eredményéig a putrit továbbra is Kovács tartja elfoglalva.

Ongyilkos asszony.

Tegnap a délutáni órákban egy asszony öngyilkossági szándékból a Marospart egy félreesőbb helyén a vízbe akart ugrani. A közelben tartózkodó rendőr észrevette ezt, odasietett az asszonyhoz idejekorán megakadályozta tettének elkövetésében és bekísérte a rendőrségre. Az asszonyt itt kiakarták hallgatni, de még mielőtt beszélni kezdett volna, hirtelen rosszul lett úgy, hogy a rendőrségről telefonon a mentőket hívták. Az asszony azonban hamarosan magához tért és elmondotta, hogy az aradi piac téren már évek óta mint elárusítónő működött. A város köz igazgatási bizottsága most az I. kerületi előjáróság előterjesztésére több piaci árustól megvonta az engedélyt. Ezek között az elárusítónők között szerepelt az ő neve is. Tettét reménytelen anyagi helyzete miatt akarta elkövetni.

Irodalom és művészet

* A Nyári szinkör műsora. Péntek: Polgárcsászár. Dráma. Bemutató. Szombati: Polgár császár. Vasárnap d. u.: Viola, az alföldi haramia. Népszínmű. Este: Szökött katona, népszínmű.

* Színházyitás. Tegnap nyitotta meg a színház igazgatósága a nyári szinkört. Ez alkalommal az örökéletű Cigánybáró került színre, amelyet Aradon már évek óta nem játszott a magyar színtársulat. A tegnapi előadás a legnagyobb sikere Várady Margit asszonynak volt, aki Safii gyönyörű áriát két fűrászó operaelőadás után a legteljesebb frissességgel énekelte. Múltó partnere volt Ocskay Mihály, aki Barinkay nehéz áriát énekelte bravúrosan. Tibor Lórt Ciprija elsőrangú alakítás. Faludy Károly sok humorral játszotta Zsupánt. Frenetikus halást keltelt Thomay Masa és ifj. Szabó Sándorné temperamentumos toborzó-tánca. A toborzó dalt Szabó Gyula énekelte nagy hatással. Kisebbszerepekben nagyserűt produkáltak a mindig bájos Seregh Marcsa, Benkóné, a finom humorú Gyöző, Selmeczy, Ladiszlav, Ács és ifj. Szabó Sándor. A kórus szépen működött.

* Polgárcsászár. Prättinger Ferenc orosz forradalmi drámájának bemutatójára teljesen elkészült a drámai együttes s pénteken és szombaton este határos, elsőrangú előadás keretében elevenednek meg a közönség előtt a hatalmas kelleli birodalmat megrázó forradalmi események.

* Baróti Erzsi vendéjátékai a Nyári Szinkörben. A jövő heti színházyi műsort ismét vendégesték tesszük változatossá. Róna színigazgatónak sikerült sorozatos fellépésre megnyerni az aradi származásu Baróti Erzsi drámai művésznőt, aki mint a cluj (kolozsvári) színtársulat tagja, szabadságát Aradon lakó szüleinél tölti el s ezen idő alatt több paradés alkakítását mutatja be az aradiaknak, Baróti Erzsi mint kiforrott művésznő tér vissza Aradra. Művészeti képességeinek legbiztosabb fokmérője, hogy Janovics színtársulatánál Poór Lili örökébe lépett s rövid idő alatt a kolozsváriak dédelgetett kedvence lett. A fiatal, nagy tehetségű vendégművésznő hélfőn (6-án) a Szókimondó asszonyságban kezdi meg aradi fellépésének sorozatát, azután a Király-ním meghalok érted és a Cigány-ban folytatja vendéjátékát. Ezekre az estekre az előre látható nagy érdeklődésre való tekintettel a színházyi pénztár már árusítja a jegyeket.

Elmarad

Nyugatmagyarország kiürítése (A magyar külügyminiszter a jóvátételi bizottságról.)

BÉCS. Az osztrák kormány a stájerországi népszavazás miatt lemond. Hírlik, hogy *Hinteler* stájer tartományfőnök lesz az új kancellár. A kisantant államainak bécsi követi permanenciában vannak. Osztrák politikai körökben beszélnek, hogy az antanthatalmak bécsi követi tudatták az osztrák külügyminiszterrel, hogyha a hatalmak ratifikálják is a trianoni békeszerződést, akkor sem fogják a magyar kormányt Nyugatmagyarország kiürítésére felszólítani.

BUDAPEST. Gróf *Bánffy* Miklós magyar külügyminiszter nyilatkozott tudósítónk előtt. Miután Olaszország és Anglia már ratifikálták a trianoni békeszerződést, mondotta a magyar külügyminiszter, s minthogy Franciaország ratifikálása is kiűzőben áll, néhány héten belül megérkezhetik Budapestre a jóvátételi bizottság, amely az egyes országok követeléseit magával hozza. A magyar kormány ezekkel szemben megteszi észrevételeit és esetleg felállítja ellenköveteléseit. Az angol parlamentben elhangzott szimpatikus nyilatkozatok megerősítik a magyar kormányt abban a feltevésében, hogy jogos szempontjai nem részesülnek mellőzésben.

Bolsevisták és emigránsok.

Kun Béla levelei Magyarországra.

BUDAPEST. A magyar nemzetgyűlés mai ülésén a költségvetési vita során felszólalt gróf *Bethlen* István miniszterelnök, aki arra hívta fel a figyelmet, hogy Magyarországon még mindig folyik a rejtett bolsevista agitáció. Kijelentette, hogy sajtócenzúra nincs, csak sajtóellenőrző bizottság. El kellett járni az Esttel és Világgal szemben, mert az ország érdekeit a külföldön veszélyeztető közleményeket hozták. Elmondotta, hogy a külügyminiszteriumban új javaslatot dolgoznak ki az egyesületi jogról a kereskedelmi miniszteriumban a szakszervezeti jogról. Az internálásról nyilatkozva kijelentette, hogy az nem büntetés, hanem prevenció. Vázsonyit is internálták. Az internált táborban jelenleg 1092 internált van, akik közül 329 nem magyar állampolgár. Ezeket államaik érthető okból nem akarták visszafogadni. Terroristák, agitátorok, kommunisták 550-en, árdrágítók, lánckereskedők 50-en vannak internálva. Van még 20 kém, 10 hazafiátlan magatartású egyén, 10 zsebtolvaj és 230 közveszélyes munkakerülő. A revali tárgyaláson a szovjett kiküldöttek a magyar hadifoglyok kicserélésének megbeszélésénél körülbelül 400 ember kiadatását követelték, akiket az Oroszországban tartózkodó ma-

gyar bolsevisták hozzátartozóinak tekintettek. Közülük százon felül egyszerű internált. Világos, hogy ezek az emberek értékét jelentenek a bolsevistáknak. A bolsevista mozgalom ma is mindenütt erős, de Magyarországnak vannak bécsi emigránsai is, akik az ő külön szempontjukból mindent elkövetnek, hogy Magyarországon a rend felbomoljék. Megállapítja, hogy gróf *Batthyány* Tivadar összekötetésben áll az emigránsokkal. Adatokkal igazolja, hogy Budapesten a bolsevisták titokban agitálnak és az országban is. Ujfehértón kommunista szervezetet fedeztek fel, a legvilkolandók névsorát is megtalálták. Salgótarjáni kommunistáknál Kun Béla leveleit lefoglalták. A levelekből részleteket olvasott fel. Azt írja Kun többek között, hogy a szervezés munkájának Magyarországon kell megtörténnie bármilyen áldozatok árán is, mert nincsen olyan földalatti munka, amely ne járna veszedelemmel. A nemzetgyűlés figyelemmel hallgatta a miniszterelnök adatokban feltűnő beszédét.

„Puska” a habrollniban.

Most folynak Aradon az érettségi vizsgálatok, amelyeken ugyancsak drukkolnak a diákok és diákleányok. Évtizedes szokás, hogy az írásbeli érettségi vizsgálatokon a növendékek az ugynevezett puskákkal dolgoznak. Egy ilyen puskaeset történt az egyik aradi leányiskolában. A korzó vidám kis hölgyei alaposan drukkoltak az írásbeli érettségire a nehéz matematikai tétel felé hajolva. A leányok hü lovagjai, a maturandus fiúk előzetes megbeszélés alapján segíteni akartak ideáljaikon és mivel nagyon szigorú volt az ellenőrzés, a puskák becsempészesének körülményes módját eszellek ki. Amikor a leányok megkapták a tételeket, azokat az emeleti ablakon ledobták a fiuknak, akik a feladatot kidolgozták és a közeli cukrászdába mentek, ahol szokatlan mennyiségű habrollniból rendeltek. A csábító illatu süteményt azonban nem a gavallérok ették meg, hanem minden egyes sütemény belsejébe betettek egy kis papszeletet, amelyre apró betűkkel ráírták a kidolgozandó feladatot. Azután a cukrászinnal felküldték a kellemes meglepetést a vizsgázó leányoknak.

Nagyszerűen ment minden. A soros felügyelő tanár megengedte, hogy a diáklányok munkájuk közben éhségüket is csillapítsák. A leányok a pompás édességet majszolva, megtalálták a puska, amelyről azután lemosották a nehéz feladatot. Egyszerre nyílt az ajtó és levelet kézbesítettek a soros felügyelő tanárnak. A szigorú professor összehívta homlokát és haragosan rácsapva az asztalra kijelentette, hogy rájött mindenre és ezért felfüggeszti az érettségi vizsgálatot. A megszeppent leányok hiába könyörögtek és sirtak, a zord tanár nem kegyelmezett. Megmutatta a levelet, amelyben az egyik leány kikoszorózott udvarlója, aki történetesen a cukrászdában tartózkodott a habos-puska elkészítésénél, adta boszúból tudomására a felügyelő tanárnak a csalást. A lovagias fiúk, kiknek minden fáradozása most kárba veszett, szörnyű boszoru készülnek. Annyit elárulhatunk az árulkodónak, hogy a Ruk az érettségi után valószínűleg kipróbálják a hátán érettségi botjait.

LE GU J A B B.

NÉMET CSATLAKOZÁSI MOZGALOM NYUGATMAGYARORSZÁGON. BÉCS. Az osztrák nemzetgyűlésen felolvasták a kancellár átiratát a kormány lemondásáról.

MAGYARÓVÁR. A Németországhoz való csatlakozási mozgalmat Nyugatmagyarország területére is áthurcolták. A sálzburgi népszavazás idején Valla mosonmegyei községben nagy német tüntetés volt a csatlakozás érdekében és kitűzték a német zászlót.

LIKVIDÁLJÁK AZ OSZTRÁK MAGYAR BANKOT. BÉCS. A párisi legfelsőbb jóvátételi bizottságtól az osztrák-magyar bankhoz értesítés érkezett, amely szerint a bank vagyonából az utódállamok, Ausztria és Magyarország is egyenként 50 millió koronát kapnak. A bank alkalmazottait az illető állam terhére nyugdíjazni fogják, amely államban működtek.

WAGNER-CIKLUS BUDAPESTEN. BUDAPEST. Az Operaházban megkezdődött a Wagner-ciklus. Az első előadás tegnap volt. Ez alkalommal a Nürnbergi mesterdalnokok volt műsoron a németországi operaházak kiválóságainak közreműködésével.

A SVÁJCI UJSÁGÍRÓK A BALATONNÁL. BUDAPEST. A svájci ujságírók Tatabányán és Kisbéren voltak, majd Balatonfüredre mentek és a tihanyi visszhangban gyönyörködtek. Megtekintették a népiéleti intézményeket.

APPONYIT FELTARTÓZTATTÁK? BUDAPEST. Ide az a hír érkezett, hogy gróf Apponyi Albertet a cseh hatóságok állítólag feltartóztatták a családjával együtt és nem engedték eberhardi birtokára utazni.

KUN BÉLA HADSEREGPARANCSNOK. BÉCS. Helsingforsból jelentik, hogy Kun Bélát a felvonulásban levő orosz haderők parancsnoka Bruszilov tábornok megbízta az egyik hadosztály vezetésével.

LEMBERG. A Szovjetországhoz érkező menekültek elbeszélései szerint a doni kozákok vidékén újabb nagy bolsevista hadsereget állítanak fel. Az egész vidék hatalmas katonai táborhoz hasonlít. A hadsereg főparancsnoka Bruszilov tábornok. Az új hadsereg rendeltetését a bolsevik kormány titokban tartja.

LEMBERG. Baocnal és Konotop között az ukrainai ellenforradalmárok megtámadták azt a vonatot, amelyben Rumsky ismert kommunista Moszkvából nagymennyiségű aranyat és ékszert vitt. Az ellenforradalmárok a vonaton talált kommunistákat kivétel nélkül lemészárolták. Rumsky nagy szerepet játszott Szovjetukrainában.

MEGSZÜNNEK A SZANKCIÓK. PÁRIS. Valószínűnek tartják, hogy Franciaország az áprilisi büntető rendszabályok meg-

szüntetését fogja indítványozni, mert Németország végrehajtotta a leigyeztetési rendszabályokat.

Magyar Szövetség.

(Szervezkedés a Székelyföldön.)

Székelyudvarhely. A Magyar Szövetség vármegyei tagozatának megszervezésére megtörtént minden előkészület. Az előkészítő bizottság már közzé is tette felhívását, amelyben 1921. június tizennegedikére tüzte ki az előkészítő értekezletet. A bizottság felhívja az Udvarhelyvármegye területén levő minden községet, egyházat, egyesületet és intézményt, hogy az értekezletre küldjék el írásbeli meghatalmazással ellátott megbizottait. Ezer lélekszámon aluli községek egy-egy megbizottat, nagyobb községek minden ezer lélek után egy-egy megbizottat küldenek. Az udvarhelyvármegyei tagozat a Clujon (Kolozsvárt) megtartandó alakuló gyűlésen hét küldöttel fogja képviselgetni magát. A megyei központi bizottságot száz tagból állítják össze. A felhívást Udvarhelymegye magyarságának majdnem összes vezetőszerepre hivatott férfiai aláírták.

Mozl.

* A mozgóképszínházak műsora. Június 3-án az Apollóban: *Vágyak örvénye*. Társadalmi dráma. — Az Urániában: *A léleklátó*. Tragédia.

* A léleklátó. (Tragédia, az Urániában.) A tudományos problémák bemutatására kitűnő módszernek bizonyult a kinematográfia, mely a maga hatalmas mozgáslehetőségeivel és felelet technikájával az absztrakt elméleteket is érzékeltetni tudja. A pszichoanalízis bemutatását különösen bravúrosan oldja meg a filmkultúra. Az események beállításai, a művészek játéka egy-egy tükörképe a lélek harcának. Pierre Dordingne festő megdöbbentő tragédiája is mély léleklátó probléma, aminek megoldását maga az izgalmas meseszöveg tárja elénk. Ez a tudományos szöveg átszőtt izgalmas drámai film bizonyára a közönség széles rétegeinek érdeklődését fogja kiváltani. Az Uránia péntektől kezdve vetíti.

* *Vágyak örvénye* — az Apollóban. A déli Kárpátok embereinek vad szenvedélye tombol ebben az erotikus levegőű drámában. A him elszánt szenvedélyével és féltékenységgel szereti a férfi kíváncsú és szép asszonyát. Az örök harmadik itt sem marad el. Jön egy asszony, akinek büvös szépsége, felforralt érzéki vágya elragadja a férfit hitvese mellől. A megcsalt, elhagyott asszony boszúért liheg, de ezt csak önmaga feláldozásával érheti el. A vágyak ösvényéről két ember lezuhan a vérleigázó szenvedélyének tálongó mélységébe: az asszony megöli férjét, azután önmagával végez. Ez a kontúrja az Apollóban pénteken bemutatásra kerülő dráma cselekményének, amelyet a művészi kiépített izgalmas részletek egészítenek ki. A dráma kiállítását festőien szép Gyönyörű tájak panorámája nyitlik meg a néző előtt. A szereplők elsőrangúak.

A szerkesztésért
KAROLY JÓZSEF
felel.

